

Domov>Družinske zadeve in dedovanje>Dedovanje>Dedovanje

Izvirna jezikovna različica te strani [de](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

nemščina

Swipe to change

Dedovanje

Avstrija

*Ta informativni list je bil pripravljen v sodelovanju s Svetom notariatov EU (CNUE).***1 Kako se sestavi razpolaganje za primer smrti (oporoka, skupna oporoka, dedna pogodba)?**

Pri sestavljanju oporoke je treba upoštevati posebne formalne zahteve. Avstrijsko pravo med drugim pozna naslednje oblike oporoke:

javno oporoko, ki se sestavi pred notarjem ali sodiščem,

lastnoročno oporoko, ki jo mora oporočitelj sam na roko napisati in podpisati,

pisno oporoko (na roko jo napiše ali natipka oseba, ki ni oporočitelj), sestavljeno v navzočnosti treh prič.

Dedno pogodbo (člen 1249 in naslednji avstrijskega splošnega civilnega zakonika (*Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch*, v nadaljnjem besedilu: ABGB))

lahko skleneta le zakonca ali par, ki je zaročen in se bo dejansko poročil, mora pa biti v obliki notarskega zapisa (v skladu s členom 1(1)(a) zakona o notarskih listinah (*Notariatsaktsgesetz*)) in sestavljena v navzočnosti dveh prič ali še enega notarja. V dedni pogodbi, ki mora izpolnjevati zahteve glede veljavnosti za oporočna razpolaganja za primer smrti, se lahko razpolaga z največ tremi četrtinami zapuščine. V tem okviru imajo registrirani partnerji enake pravice kot zakonci in zaročenci (člen 1217 ABGB).

Skupno oporoko lahko sestavita le zakonca ali registrirana partnerja (člena 583 in 1248 ABGB). Opomba: institut „registrirane partnerske skupnosti“ je na voljo le za osebe istega spola.

Donationes mortis causa [darila osebne lastnine, ki jih podari oseba, ki pričakuje, da bo kmalu umrla, polni učinek pa imajo šele po donatorjevi smrti] ureja člen 956 ABGB. Podarilo se lahko z volilom ali pogodbo, ki mora biti v obliki notarskega zapisa.

2 Ali mora biti razpolaganje overjeno in na kakšen način?

Oporoke, dedne pogodbe in vse pogodbe o odpovedi pravici do dedovanja nujnega/zakonskega deleža se lahko registrirajo v avstrijskem centralnem registru oporok (člen 140b avstrijskega zakona o notariatu (*Notariatsordnung*)), če so deponirane pri notarju, sodišču ali odvetniku. Ta elektronski seznam upravlja avstrijska notarska zbornica (*Österreichische Notariatskammer*) in je edini register oporok, ki je urejen z zakonom. Sodišča in notarji morajo obstoj vseh takih listin sporočiti v register (člen 140c(2) avstrijskega zakona o notariatu). Namen registracije je, da se listine med zapuščinskim postopkom lažje najdejo.

3 Ali je svoboda do razpolaganja za primer smrti omejena (npr. z nujnim deležem)?

Nujni delež (ki omejuje stopnjo oporočne svobode) znaša polovico zakonskega deleža, ki pripada potomcem pokojnika, če pa teh ni, pa eno tretjino zakonskega deleža, ki pripada sorodnikom v ravni vrsti. Nujni delež preživelega zakonca ali registriranega partnerja je polovica njunega zakonskega deleža. Če nujni dedič s pokojnikom ni bil nikdar v tesnem družinskem odnosu, se lahko nujni delež zmanjša.

Upravičenci do nujnega deleža se lahko svojemu nujnemu deležu odpovejo pred pripadom dediščine, in sicer tako, da z bodočim oporočiteljem sklenejo pogodbo (notarski zapis).

Nujni delež je terjatev do sorazmernega deleža vrednosti zapuščine v denarju.

Pravico do nujnega deleža je treba na sodišču uveljaviti v treh letih (člen 1487 ABGB). Zastaralni rok začne teči takoj, ko se sestavi zapisnik o prevzemu v skladu s členom 152 zakona o nepravdnem postopku (*Außerstreitgesetz*, v nadaljnjem besedilu: AußStrG).

Nujnemu deležu se je mogoče odpovedati, dokler je oporočitelj še živ. Odpoved mora biti v obliki notarskega zapisa ali sodnega zapisnika (člen 551 ABGB).

4 Kdo in koliko deduje, če razpolaganja za primer smrti ni?

Če je bil pokojnik samski in brez otrok, dedujejo pokojnikovi starši po enakih delih. Če so pokojnikovi starši že umrli, dedujejo pokojnikovi bratje in sestre.

Če je bil pokojnik samski in je zapustil otroke, dedujejo pokojnikovi otroci po enakih delih.

Če je pokojnik zapustil zakonca, ni pa zapustil otrok, staršev, bratov in sester niti starih staršev, postane preživeli zakonec edini dedič.

Če je pokojnik zapustil zakonca in otroke, deduje zakonec eno tretjino zapuščine, preostalo zapuščino pa otroci po enakih delih.

Pravila o dedovanju so za registrirane partnerje enaka kot za zakonce. Partner iz neregistrirane skupnosti (zunajzakonski partner) iz zapuščine deduje le, če je v ta namen sestavljeno oporočno razpolaganje. Preživelega zunajzakonskega partnerja varujeta avstrijski zakon o najemnih razmerjih (*Mietrechtsgesetz*) in avstrijski zakon o solastništvu stanovanj (*Wohnungseigentumsgesetz*). Če sta bila pokojnik in njegov zunajzakonski partner lastnika stanovanja, ki sta ga skupaj kupila (solastništvo stanovanja), pokojnikov delež pripade preživelemu partnerju.

Če pokojnik ni zapustil niti zakonca niti otrok, imajo pravico do dedovanja pokojnikovi starši in njihovi potomci (pokojnikovi bratje in sestre) (člena 735 in 736 ABGB).

Če je pokojnik zapustil otroke, ne pa tudi zakonca, dedujejo njegovi otroci po enakih delih (člen 732 ABGB).

Če je pokojnik zapustil zakonca in otroke, deduje zakonec eno tretjino zapuščine, po zakonu pa mu pripada tudi prednostno volilo, na podlagi katerega je upravičen do gospodinjiskih predmetov. Dve tretjini zapuščine se v enakih deležih razdelita med pokojnikove otroke (člen 757 ABGB).

Registrirani partnerji imajo enake pravice kot zakonci (člen 537a ABGB). Opomba: institut „registrirane partnerske skupnosti“ je na voljo le za osebe istega spola.

5 Kateri organ je pristojen:**5.1 glede vprašanj dedovanja?**

Okrožno sodišče (*Bezirksgericht*); pooblaščenec sodišča (notar) kot organ sodišča.

Stvarno in krajevno pristojno je okrožno sodišče, na območju katerega je pokojnik nazadnje prebival (zadnje prebivališče, običajno prebivališče) (člen 105 avstrijskega zakona o sodni pristojnosti (*Jurisdiktionsnorm*, v nadaljnjem besedilu: JN) ter člena 65 in 66 JN). Pri izvedbi postopka se okrožno sodišče opira na storitve notarja, ki deluje kot pooblaščenec sodišča (člen 1 zakona o pooblaščenih sodišča (*Gerichtskommissärsgesetz*, v nadaljnjem besedilu: GKG)).

5.2 za sprejem izjave o odpovedi dediščini ali njenem sprejemu?

Okrožno sodišče; pooblaščenec sodišča (notar) kot organ sodišča.

5.3 za sprejem izjave o odpovedi volilu ali njegovem sprejemu?

Okrožno sodišče; pooblaščenec sodišča (notar) kot organ sodišča.

5.4 za sprejem izjave o odpovedi nujnega deleža ali njegovem sprejemu?

Okrožno sodišče; pooblaščenec sodišča (notar) kot organ sodišča.

6 Kratek opis postopka za ureditev dedovanja v nacionalnem pravu, vključno z likvidacijo zapuščine in delitvijo premoženja (to vključuje informacijo, ali postopek dedovanja začne sodišče ali drugi pristojni organ na lastno pobudo).

Postopek dedovanja (ali zapuščinski postopek (*Verlassenschaftsverfahren*)) uvede okrožno sodišče po uradni objavi pripada dediščine. Pristojno je okrožno sodišče, na območju katerega je imel pokojnik zadnje ali običajno prebivališče. Postopek vodi notar, ki deluje kot pooblaščenec sodišča, konča pa se s sklepom sodišča.

Zapuščinski postopek se mora po uradni dolžnosti začeti takoj, ko je sodišče seznanjeno s smrtjo (člen 143(1) AußStrG).

Pooblaščenec sodišča v okviru sodnega zapuščinskega postopka ugotovi, kdo so dediči (člen 797 ABGB).

Pooblaščenec sodišča (pododstavek 2b člena 1(2) in člen 2(2) GKG) opiše zapuščino, če je bila podana izjava o pogodnem sprejemu dediščine [s katerim se omeji odgovornost dediča na vrednost premoženja, ki ga bo prejel iz zapuščine]; če obstajajo osebe, ki so upravičene do nujnega deleža; če je katera oseba mladoletna ali mora iz drugih razlogov imeti zakonitega zastopnika; če je bilo ugodeno zahtevi za ločitev zapuščine od dedičevega premoženja; če je treba upoštevati dedovanje nadaljnega dediča ali če je bil ustanovljen zasebni oporočni sklad; če obstaja možnost, da bo zaradi neobstoja dediča zapuščino dobila država, ali če to zahteva pooblaščenec ali skrbnik zapuščine (člen 165 AußStrG).

7 Kako in kdaj postane posameznik dedič ali voliljojemnik?

Nihče ne sme dediščine vzeti v posest na lastno pobudo. Namesto tega mora biti s sklepom zapuščinskega sodišča (*Abhandlungsgericht*) uradno izročena v last in posest dediča, kar se imenuje „prisojilo“ (*Einantwortung*) (člen 797 ABGB in člen 177 AußStrG). Dediščina se lahko prisodi šele po koncu sodnega zapuščinskega postopka in ko so zadevne osebe kot dokazilo o pravici do dedovanja podale izjavo o sprejemu dediščine. Tudi pri nepremičnini se lastninska pravica prenese s prisojilom, tj. preden je novi lastnik vpisan v zemljiško knjigo. Če dediči ne vložijo vloge za vpis v zemljiško knjigo v razumnem času, mora to namesto njih storiti pooblaščenec sodišča.

8 So dediči odgovorni za dolgove pokojnika, in če je tako, pod katerimi pogoji?

Dediči odgovarjajo za pokojnikove dolgove s svojim celotnim premoženjem. Če je bil opravljen popis, pa odgovarjajo le do vrednosti zapuščine.

9 Kateri dokumenti in/ali informacije so običajno potrebni za vpis nepremičnine?

Zemljiškoknjižnemu sodišču (*Grundbuchsgericht*) je treba predložiti dokument, ki dokazuje pravno podlago za pridobitev pravice, ki je predmet vpisa. Dediči morajo predložiti sklep o prisojilu, voliljojemniki pa uradno potrdilo. Poleg tega je morda treba predložiti potrdilo o plačilu davka, odvisno od zakonodaje v zadevni deželi pa tudi posebno dovoljenje, izdano na podlagi zakonodaje, s katero se ureja prenos nepremičnin, in po potrebi dokazilo o državljanstvu pridobitelja.

9.1 Je imenovanje upravitelja obvezno ali obvezno na zahtevo? Kaj je treba storiti, če je obvezno ali obvezno na zahtevo?

Upravitelja ni treba imenovati.

9.2 Kdo lahko izvrši pokojnikovo razpolaganje za primer smrti in/ali upravlja s premoženjem?

Dedič, ki lahko ob sprejemu dediščine ustrezno dokaže pravico do dedovanja, je upravičen do uporabe in upravljanja podedovanega premoženja ter zastopanja dediščine, če zapuščinsko sodišče (*Verlassenschaftsgericht*) ne določi drugače; če to velja za več kot eno osebo, vse osebe to pravico izvršujejo skupaj, če se ne dogovorijo drugače (člen 810(1) ABGB).

9.3 Katera pooblastila ima upravitelj?

Izvršitelj ima v avstrijskem zapuščinskem postopku le sekundarno vlogo. To je odvisno od tega, kako sodišče vodi zapuščinski postopek, in od položaja pooblaščenca sodišča, ki zagotovi, da se izvršijo pokojnikove želje. V skladu s členom 816 ABGB lahko pokojnik z oporočnim razpolaganjem določi osebo, odgovorno za izvrševanje njegove poslednje volje. Obseg dolžnosti te osebe se določi z oporočnim razpolaganjem, lahko pa zajema vse od spremljanja, ali dedič/voliljojemnik izpolnjuje določene pogoje ali ustrezno deli zapuščino, do upravljanja zapuščine.

Če se v okviru postopka ugotavljanja upnikov zapuščine opravi ustna obravnava (členi 813 do 815 ABGB), mora pooblaščenec sodišča objaviti datum te obravnave in povabiti izvršitelja oporoke (člen 174 AußStrG).

10 Kateri dokumenti, ki dokazujejo status in pravice upravičencev, se običajno izdajajo po nacionalnem pravu med postopkom dedovanja ali ob koncu postopka? Ali imajo dokazno moč?

Pooblaščenec sodišča mora upravičencem na zahtevo izdati uradno potrdilo kot dokaz o njihovem pooblastilu za zastopanje (člen 172 AußStrG).

Ko se dokončno ugotovijo dediči in njihovi deleži ter je dokazano, da so izpolnjene tudi druge predpostavke, mora sodišče zapuščino prisoditi dedičem (člen 177 AußStrG: sklep o prisojilu). Uradni izvod sklepa o prisojilu s potrdilom o pravnomočnosti zadošča za sprostitev sredstev v kreditnih institucijah (člen 179 AußStrG).

Zadnja posodobitev: 01/03/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.